

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemanj valja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr

V administraciji prejemanj, valja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljanj valja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserta) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenikih ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 30.

V Ljubljani, v torek 7. februvarija 1893.

Letnik XXI.

Vladni program.

Jasna in javna je sedaj skrivnost vladnega programa za bodoče delovanje državnega zbora. Za nas ta vladni program ni bila skrivnost, mi mu nismo pripisovali nobene posebne važnosti, mirni kakor poprej gledamo tudi sedaj bodočnosti v obraz. Politika, ki je skrpala objavljeni program, ni resna politika, kajti je breznačelna, torej brez temelja, brez trajnosti. Liberalci in Nemci dobila sta kakor je to v zadnjih desetletjih sploh v Avstriji v navadi pečenko, katoličanom in Slovanom vrglo se je nekaj koščice. Vzdržuje in slavi se sedanje državno-pravno stanje v Avstriji, katero je po našem mnenju vir vsega zlega, ker sloni na laži-liberalnih načelih, na krivični podlagi nadvlade Nemcev in Madjarov nad drugimi narodi. Po pravici je z ozirom na to z vso odločnostjo zavračal vladni program poslanec princ Schwarzenberg v. Hohenwartovem klubu.

Z dnevnega reda odstavlja se po istem programu verska šola in z njo vse cerkveno-politične stvari. Tak program je za vsakega katoličana nesprejemljiv; pri vprašanju glede šole ni nobenega pogajanja. Vlada obeta sicer da hoče svojo blagohotnost kazati v tem oziru po administrativnem potu, a za nas ta obljuba nima pomena, ker poznamo to administracijo in vemo, da nima ter da ne more imeti po svoji vzgoji nobenega smisla za pravo vredbo cerkveno-političnih stvari. V tem oziru odobravamo izjave poslancev Depaulija in Karlona v Hohenwartovem klubu izgovorjene v ime konservativne skupine.

V tem programu naznanja se de facto nemški jezik kot državni jezik, ker se mu po želji nemških liberalcev poje slava!

To je po našem mnenju v dismentalnem nasprotju z geslom: Mir hočemo imeti med svojimi narodi! Narodnostni boj se tukaj na novo vsiljuje nenemškimi narodom prav v smislu

lože v pogubo Avstrije, Slovani ne morejo in nečejo sami v — smrt, za to odobravamo izjavo poslanca Šukljeja v konservativnem klubu izgovorjeno v ime Jugoslovanov.

Jasno je torej, da smo po objavljenem vladnem programu tamo, kjer smo bili: Katoliki in Slovani na nakovalu, liberalci in Nemci pa s kladivom v roci!

Liberalizem neomejeno gospoduje v Avstriji pokazal se nam je zopet kot najhujši sovražnik. V takih razmerah se za zboljšanje socialnih razmer ne more storiti ničesa!

Slovenci pa se učimo in ne pozabimo: Nemški poslanci v državnem zboru stoječi na katoliških načelih so se s Slovenci izjavili solidarne. Katoliška ideja, ideja pravice in resnice jih družijo z nami. Čimbolj bi torej zmagovala katoliška ideja med nami, in med drugimi avstrijskimi narodi, tem bližje bomo do svojih pravic. Tujemu liberalizmu ne dajmo prostora v Slovencih, ideja katoliška naj nas družijo, tedaj bomo v zvezi z drugimi katoliško-mislečimi in delujočimi narodi — nepremagljivi. Katoliško idejo uvažajoč v življenje priborili bomo sebi pravico, Avstriji pa moč in ugled! Liga + 9.

Državni zbor.

Z Dunaja, 6. februvarija.

V poslednjih dveh sejah se je pečal državni zbor s proračunom za velike in srednje šole. Zanimanje za razprave ni bilo posebno veliko. V petek je bila zbornica skoro popolnoma prazna. Čez pol ure po otvorjenju seje je v zbornici bilo od levičarjev jedva trinajst, od Mladočehov šest poslancev, od konservativcev jih je tudi mnogo manjkalo.

Velike šole.

Pri tem naslovu so se slišale najprej pritožbe, da so profesorji slabo plačani v primeri z drugimi uradniki. Poslanec Ludwig je pojasnil, kako neugodne razmere so v tem oziru na tehničnih šolah,

Poslanec Wildauer je pa pojasnil, da na vseučiliščih ni dosti bolje. Če tako dalje pojde, ne bode nikdo se maral pripravljati za visokošolskega profesorja. Dr. Kraus je pa opozoril na to, kako slabo so plačani uradniki na učiliščih knjižnicah.

Več govornikov je izjavilo v narodnem oziru svoje želje zastran velicah šol. Poslanec Seichert je zahteval češko vseučilišče v Brnu. Rekel je, da učni minister samo zaradi tega neče ničesa slišati o osnovi tega vseučilišča, ker nemškega ne more osnovati, češko mu pa ne ugaja. Poslanec Campi je pa zahteval pomnoženje italijanskih stolic na vseučilišču v Inomostu, Luzzato italijansko v Trstu, Barvinski pa rusinsko vseučilišče v Levovu. Učni minister Gauč je pa na vse te želje odgovarjal, da novih vseučilišč ne more ustanavljati, dokler sedanje neso z vsem preskrbljene. Na želje Rusinov je minister obetal se nekoliko ozirati na vseučilišču v Levovu. Vrejenje profesorskih plač se že pripravlja.

Grof Kounic je zahteval, da bi se ženske tudi vsprejemale na vseučilišča in zbornice je vsprejela v resnici resolucijo, da bi se ženskam dovolilo pohajati medicinsko in filozofično fakulteto. Naslova „Velike šole“ in „Učiliščne knjižnice“ sta se potem vsprejela.

Srednje šole.

Ta naslov se je bil začel obravnavati že v petek in se je nadaljeval v soboto. Najprej so se slišale že znane pritožbe o supletih. Poslanec Habermann je pa sprožil zopet zahtevo po jednotni srednji šoli. Poduk v grščini naj bi se odpravil. Po predlagateljevem mnenju naj bi se namesto grščine podučeval jeden novejši jezik. Mladočeh Engel je za omejitev poduka klasičnih jezikov. Učni minister in poročevalec Beer sta pa odločno se potegnili za ohranjenje grščine, naglašajoč njeno važnost. Poslednji je tudi naglašal, da treba počakati, kako se obnese razne premembe, katere je vpeljalo učno ministerstvo, predno se kaj družega nasvetuje.

LISTEK.

1. Prvikrat z očetom k juternici.

„Šest pripovedij“, srbski napisal Lazar Lazarevič, poslovenil Ivan Novoselo. (Konec.)

Mati hitro ali pazljivo vstane in se napoti k vratom; za njo pohiti tudi sestra.

„Ostani pri deci!“ zašepeta mati in gre ven.

Jaz skočim in se napotim k vratom. Sestra me prime za roko, ali jaz se iztrgam in jej rečem:

„Ostani pri deci!“

Ko sem prišel ven, tečem k plotu in vedno za plotom, a pod višnjami prikradem se do studenca in počenem za njim.

Noč bila je lepa! Nebo se žari, luna se leskeče, svež zrak, — nikjer se nič ne giblje. Zapazim očeta, kako je pogledal na okno hlapčevske sobe in zopet odšel dalje. Stopi pod streho skladišča in vzame pištolo.

Ali v istem hipu, ne vem, odkod, je moja mati poleg njega.

Stresel se je mož. Upri je pogled v njo in debelo glada.

„Mitre, brate, moj gospodar, kaj si nakanil?“

Moj oče se zgane. Stoji, kakor sveča, z vpadlimi očmi gleda mojo mater, a glas mu doni kakor počen zvon:

„Pojdi, Marica! Pusti me! . . . Jaz sem uničen!“

„Kako si uničen, gospodar? Bog s teboj! Kaj govoriš tako?“

„Vse sem zgubil,“ reče on, „vse, vse!“

„Naj bo!“ reče moja mati.

„Tudi konja!“ reče on.

„Ključ!“ pristavi moja mati.

„Tudi travnik!“

„Pašnik!“

On pristopi k materi. Gleda jo presunljivo v oči. Ali ona stoji kakor božja svetnica.

„Tudi hišo!“ reče on in jo debelo pogleda.

„Naj bo!“ odgovori moja mati, „samo da si ti živ in zdrav!“

„Marica!“

„Dimitrij!“

„Kaj ti to praviš, Marica?“

„Pravim: naj Bog ohrani tebe in našino deco. Ni nas hranila ni hiša, ni travnik, ampak ti, branitelj naš. Ne bode nihče gladen, dokler si ti med nami.“

Moj oče, kakor da se je zamaknil, ter se nasloni na materine rame.

„Marica!“ reče on, „al' ti? . . .“

Objameta se; on si pokrije oči z rokavom in umolkne.

Mati ga prime za roko:

„Ko sva se vzela, nisva imela ničesar mimo oue ponve, skleda in dva, tri korita; a danes je, hvala Bogu, polna hiša!“

Videl sem, kako je izpod očetovega rokava kanila kaplja in zalesketala se proti mesečini.

„Pa kaj si pozabil, da je podstrešje polno šišek?“

„Polno je!“ pristavi oče z glasom mehkim, kakor svila, in z rokavom potegne čez oči in spusti roko.

Kaj bom z ono mojo vrsto zlatov? Kaj nama koristi oni ležeči denar? Vzemi ga v trgovino?“

„Vložila ga bova v žito!“

„Ali sva morebiti prestara? Zdrava sva, hvala Bogu, in zdrava je našina deca. Molila bova Boga in delala.“

„Kakor pošteni ljudje!“

„Nisi ti lenuh, kakih je več na svetu. Ne dām jaz samo tvojih rāk za ves kapital Paranosov, pa če bi bil še tolik!“

Poljak Kozłowski je pa rekel, da se ne strinja z učnim ministrom glede važnosti klasičnega pouka. Veronauk, kultura in narodna zgodovina, literarna zgodovina in estetika bolje povadignejše idealno mišljenje učencev, nego pa jednostranska učna metoda klasičnih predmetov. Pouk v nemščini je važen, ali v državi, kakor je Avstrija, kjer je 60% Slovanov, bi se moralo ozirati tudi na slovanstvo in starinoslovje. Da nasveti tega govornika neso bili prazni, se vidi že iz tega, da so se nemški liberalni listi jeli budovati nad njimi. Seveda Nemcem ne ugaja, da bi učenci na naših srednjih šolah izvedeli, da Slovani že dolgo pripadajo kulturnim narodom, celo prej nego Nemci.

Poslanec Slama želi, da bi se holj hitelo s poddržavljenjem občinskih srednjih šol. Poslanec Spinčič je pa v izvrstnem govoru zagovarjal slovenske in hrvatske težnje zastran srednjih šol in kazal posebno na razmere na Primorskem. Naslov „Srednje šole“ se je vprejel.

Vsprejelo se je tudi več resolucij, mej drugimi tudi resolucija za obnovljenje gimnazije v Kranju. Englova resolucija za omejenje pouka klasičnih jezikov se je odklonila.

Volilna reforma.

V petek je rusinski poslanec Romanščuk stavil predlog zastran volilne reforme. Njegov predlog podpirali so slovensko-hrvatski klub, Mladočehi, protisemiti in nekateri levičarji.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. februarja.

Sad liberalne dōbe. Pruska „Wehr-Zeitung“ se bavi s tem, kaj je vse liberalna dōba prinesla Avstriji. Pod liberalno vladjo je: 1. povzdignila se obrtništvo s ponarejenim blagom; 2. uvela se je verska strpnost, da tisti, ki tajē Boga, morejo pobujševati mladino; 3. narodno premoženje se je zapravilo v propalih bankah; 4. uvelo se je svobodno oduševstvo; 5. uvela se obrtna svoboda, da kapitalisti lojše zatirajo male obrtnike; 6. s svobodno razdelitvijo zemljišē se je pospešil propad kmetijstva, in 7. uvela se je svobodna advokatura in s tem podražilo pravosodje.

Civilne matrike. Ogerska vlada bajē držav-nemu zboru v kratkem predloži zakon o vpeljavi civilnih matrik. To bi bil nekako prvi korak do civilnega zakona. Zaradi tega je že pričakovati pri tej predlogi oistre debate. Če bode vlada spoznala, da je upor prehud, bode potem vsako misel na civilni zakon kar opustila. Sicer pa morda vlada sama civilnih matrik posebno ne želi. Kje pa hoče dobiti sposobnih ljudi za vodstvo matrik? Vlada pač misli stvar polagoma izvesti, toda duhovščina bi pa najbrž ne čakala, temveč bi po sklenenem zakonu hitro jej izročila matrike. S tem bi jo pa pripravila v največjo zadrego. Nastale bi skoro nepremagljive zmešnjave. Kakor se vidi, zaplela se je liberalna vlada v velike težave, iz katerih ne najde skoro izhoda. Če opusti napovedano proticerkveno politiko, se zameri velikemu delu svoje stranke, zlasti Tiszini

„Pa bova zopet pridobila hišo!“

„Vzela bova našo dečico seboj! ...“ pravi mati.

„Pa me ne bodo mrtvega kleli! ...“ Kako dolgo jih že nisem videl!“

„Pojdi, poglej jih!“ reče mati, in ga kakor dete prime za roko.

Ali jaz sem že s tremi koraki v sobi. Samo sestrī sem zašepetal: „Lezi!“ in navlekel sem si odejo na glavo.

Ravno ona dva stopita čez prag, a v cerkvi zazvonē zvonovi k juternici. Gromovito se razlega skozi tiho noč in stresa se duša kristijanska. In kakor val suho vejevje, tako njihovo zvenenje odnaša bolečino in žalost, trga vezi nečimernosti, a skesana duša pogovarja se z nebese:

„Sinko, vstani, greva v cerkev! ...“

Ko sem šel laui v Beligrad po robo, videl sem pri Topčideru *) Petra Zelenbača v kaznilnični obleki. — Tolče kamenje.

*) Topčider, državno posestvo in kaznilnica, udaljena od Belegrada pol ure proti zahodu. Tam je tudi kamenolōm, in kašnjiški lomijo in tolčejo kamenje za posipavanje državnih cest.

skupini; ako pojde pa dalje po potu, katerega je nastopila, se jej bode več drugih pristašev izneverilo in nakopala si bode velike upravne težkoče! Kar je bilo mogoče v Nemčiji in Franciji, to ni še mogoče na Ogorskem, ker manjka omikancev.

Narodnostno gibanje na Ogorskem vedno narašča. Madjari se jezē na katoliško duhovščino, da je s tem, da se upira državi, spodbudila nemadjarke narodnosti k upor. Madjarski listi seveda hočejo hkratu ves svet prepričati, da se ogerskim Slovanom in Rumunom nobena krivica ne godi. Lahko volijo v državni zbor in občinske zastope svoje zastopnike, imajo pravico, se s prošnjami obračati do parlamenta. Najhuje pa Madjare to straši, da se sedaj ne giblje le jeden narod, temveč se pripravlja nekaka skupna akcija. Tudi v Zagreb potovala sta dva zastopnika ogerskih nemadjarških narodnostij, da se sporazumita s hrvatsko opozicijo. Madjari, videč nevarnost, ki preti njih gospodstvu, poskusili so razne narodnosti razcepiti. Nekateri madjarski listi so predlagali Rumunom, da naj se lepo sami pobotajo z Madjari. Rumuni pa predobro poznajo Madjare in vedō, da bi le radi jih odločili od Slovanov, zato pa odgovarjajo njih listi, da se Rumuni sami z Madjari ne pogajajo. Oni drugoga ne zahtevajo, da se na Ogorskem izvede v resnici narodna enakopravnost.

Krajne knjižnice na Bavarskem. Bavarsko učno ministerstvo je zaukazalo, da se pri vseh ljudskih šolah napravijo knjižnice, katere bodo lahko rabili ne le otroci, temveč tudi odrasli. Za te knjižnice naj se posebno kupujejo knjige, katerim je predmet bavarska ali pa nemška zgodovina, da se bolj utrdi domoljubje. Ministerstvo je gotovo izdalo ta ukaz z najboljšim namenom. V praksi pa vendar ni posebno primeren. Le težko je najti knjig, ki bi bile za odrasle in otroke. Bati se je, da zaidejo v šolske knjižnice knjige, katere ne bodo primerne mladini.

Žida Gertina so zaprli na Francoskem zaradi raznih sleparij. Ta mož je imel pisarno za borzne špekulacije in ustanavljal je časopise. Če tudi je o svojem času bil izdal okrožnico za varstvo židovskih koristij, vendar je bil za dobiček celō protisemit. On je osnoval protisemitski časopis „Libre Parol“, ki sedaj v panamski sferi igra tako veliko vlogo. Nekateri trdijo, da je še zdaj v zvezi s tem listom.

Belgija. Vlada pripravlja načrt zakona, po katerem se na prostoru okrog parlamenta in kraljeve palače ne sme zbirati ljudstvo. Tak zakon že imajo v Angliji.

Socijalne stvari.

„Panama“ v Panam. Kako se je gospodarilo v Panami, o tem je francoski list „Figaro“ prinesel obširna poročila po izpovedbah nekega bivšega računskega uradnika pri panamski družbi. V Parizu se sedaj govori o nekaterih milijonih, o osmih, desetih, petnajstih, tridesetih, in človek se mora temu smehljati, če pomisli, kako se je gospodarilo v Panami sami. Na stotine in stotine milijonov je tam raztreslo, razmetalo ali pa pograbilo na tisoče lakomnih rok! Vzlic navodil, prihajajočih iz Pariza, ni nikdo dosti mislil na prekop morske ožine. Pa ne mislite, da je kaj manjkalo. Bilo je dovolj gradiva, dovolj ljudi.

Tu je bila cela armada inženjerjev, mej njimi več bivših pevcov, spekulantov, podprefektov, trgovskih pomočnikov in spridenih dijakov. Celi kup lopat, svedrov, motorov itd. Slednji dan so pripeljali novih, čudnejših, naglejših, boljših, ostrejših, jednostavnejših, pripravnijših, zato so pa včerašnje proč vrgli. Tu je bilo generalno ravnateljstvo, generalno upravništvo, generalno podjetništvo, potem pa še pet velikih podjetništev. Ta velika podjetništva, ki je vsako imelo svoj del, so deželo razdelila na podjetništva, katera so jo zopet dalje razkosale in dale delavskim voditeljem in to zopet pogodbenim delavcem. Vse to je delo že precej podražilo.

Delo, ki se je imelo izvršiti, se ni izvršilo. Prodalo se je. Kdor je imel denar, je kupil dovolitev za kopanje, in zopet prodal, da je zopet drugje kupil. Mnogo jih je prišlo s praznimi žepi, pa so se čez nekaj mesecev povrnil s premoženjem v Evropo, ne da bi bili prišli za lopato ali sekuro, kar bi jim tudi bilo težko. Kaj je bila posledica temu. Sprva se je za kubični meter zemlje, ki se je imel prepeljati, plačevalo 6 frankov, na koncu pa 33 fr. Delavnih močij je iz Evrope dovolj prihajalo. Prišli

so pridni ljudje, ali ko so videli, kako se tukaj ravna, so pa pustili delo in spustili se v špekulacije, kakor drugi, da prej kaj pridobē.

Manjkalo je pravega nadzorovanja, zmešnjava je bila prevelika. Ako je prišel Lessaps ali pa komisija trgovske zbornice, da se prepriča o delu, so jih preslepili s hrupom in slavnostmi. Napravili so se slavoloki, nabrali belo oblečene mlade deklice, govorili, metali šopke, razobešali zastave, prirejali umetni ogenj in godba je bila povsod. Tako so se tisti, ki so prišli ogledovat, vrnili s prepričanjem, da je vse v redu. Sicer so pa gospodje v Parizu imeli preveč opraviti, da bi se bili mogli dosti brigati za Panamo. Tu je bil narobe svet. Marsikdo je prišel kot fotograf, pa je postal kuhar, marsikak inženjer arhitekt. Družba za delo, ki se je bila osnovala, da bi kopala, je takoj začela zidati. Zidale so se palače, vile, napravljali parki, živelo se je dobro, lagodno in prijetno v deželi, katero so hoteli premeniti. Bili so tudi pošteni ljudje, ali jih ni nikdo podpiral in so jih spodrinili novi došleci. Popraševalo se je po inženjerih, delavcih, fotografih, kuharjih, in prihajali so ljudje brez vsacega namena, ki neso ničesa znali, ki so že vse poskušali, pa ničesa izveli, kateri so le hoteli narediti srečo, napolniti si žepa, ne pa prekopati panamske ožine. Vse je le sleparilo.

Sleparije so bile različne. Sleparilo se je pri delu. Tako se je veliko več kubičnih metrov zaračunilo, nego se jih je res prepeljalo. Zaračunjevala se je plača delavcem in uradnikom, ki so že davno umrli. Pa to so malenkosti. Največ se je sleparilo pri zalaganjih. Tisti ljudje, ki so imeli zalaganje nadzorovati, dobivali so od trgovcev gotove odstotke kot darila. Ker je pa ta dobiček bil še premajhen, pokupljenih stvari neso rabili, temveč hitro naročili nove. Koliko vrvij in drugih stvari se je na ta način proč pometalo in po poti izgubilo. Drugi so pa blago kar nazaj poslali in naročitev obnovili. Tako je vagon pločevine trikrat potoval isto pot in se seveda trikrat zaračunal, kar je seveda prodajalcu in kupcu gotovo nekaj neslo. To prevažanje in kupovanje se je prehitro vršilo, in se še blago ni moglo ogledati. Interesent je v 24 urah moral prevzeti blago, drugače je plačal 10 dolarjev kazni. Tudi se je blago razložilo, kjer je, včasih 100 ali 220 metrov od kraja, kjer se je rabilo. Vagon se je kar prevrnil na nasip.

Več kilometrov dolgo si videl ležati železne drogove, šine, strojne dele, katerih iz kakeršnegakoli vzroka neso vzeli takoj seboj. Pobrali jih neso tudi drugi dan in tako so tukaj obležale, kajti pozabilo se je na-nje. Stvari, ki so se 1886. leta razložile, so še 1890. leta ležale na istem mestu in seveda niso bilo nič več vredne. Ko je 1890. leta Brunetova komisija, kateri se je izročila likvidacija, morala sestaviti račun o napravljenih strojih, morala je dati posekati grmovje, da je dobila manjajoče dele strojev, kajti v dolgem času je bilo čez nje že grmovje preraslo. Trebiti so morali grmovje, ne da bi se napravil kanal, temveč da se dobē stvari, ki bi se imele rabiti pri kopanju kanala. Koliko je bilo pri tem izgubē. Štiri milijone kilo so tehtale stvari, ki so se izgubile in spridile. Veljale so najmanj 10 milijonov frankov, in za 240.000 frankov so se prodale kot staro železje.

Kaj se je vse prigodilo. Po neprevidnosti so celo lokomotive zagreblī v zemljo. Poslala se je v Ameriko v zabojih, da bi jo rabili pri delu. Treba jo je bilo le vzeti iz zabojev, pa sestaviti. Zaboji so se izložili nekje, kjer je bil ravno delo, potem so se zdrčali v neko globino, ker svet ni bil raven. Ko se je svet vpravil, so pa kar delavci navalili prsti na zaboje, oni, ki so delo nadzorovali, pa se tudi niso brigali, kaj je v zabojih. Tako je prišla lokomotiva pet metrov globoko v zemljo. Sedaj so prišli pa arhitekti in so nad zagrebena lokomotivo zgradili palačo, kaj jedna lokomotiva več ali manj, vsaj je dosti denarja. Neki inženjer je potreboval za mostove posebno vrsto žebeljev. Ker takih žebeljev ni bilo tamkaj, je dal narediti lesen vzorec in ga je poslal družbeni pisarni, ter naročil dva milijona taci žebeljev, seveda je hotel železnih. Čez nekaj dni dobi v zabojih žebelje, a ko odpre, vidi, da so se prenatano držali njegovih navodil, kajti žebelji bili so leseni.

Slovstvo.

Vabilo k družbi sv. Mohorja. Navada je že, da se poleg „Družbinega Oglasnika“ vsako leto še posebej zglasimo ob času, ko se po slovenskih po-

krajinah nabirajo stari in novi udje družbe sv. Mohorja. Zvesti tej navadi obračamo se tudi letos do milih naših rojakov s prijaznim povabilom: Pristopite zopet, komur je to le količkar mogoče, v kolo bratov in sester povsod znane bratovščine, ki Vam za boren goldinar pripravlja v dušni in telesni hasek šest lepih in dragocenih knjig, po vrhu pa ponuja še obilno duhovnih dobrot za opravljanje vsakdanje bratovske molitve! Podvizajte se, da ne zamudite pristopu odločenega obroka dne 5. marca, — da prej kot prej izvemo, koliko izvodov družbinah knjig se ima v tiskarni natisniti, ter se tako izognemo nepotrebnih stroškov. Bližnjim rojakom, koroškim Slovincem, pa še posebej polagamo gorečo željo in prošnjo na srce, naj ostanejo družbi zvesti ne samo dosedanji udje, ampak naj bi jih pristopilo še toliko novih (zlasti, kadar jih je zdaj bilo še malo), da bomo vsem drugim Slovincem v največjo radost mogli v prihodnje zapisati: kraske škofije štavilo vsaj 5000!

Da se bode pa zopet vršilo vse redno in točno in tudi izpolnile naše nade in želje, v to so nam porok izkušeni čč. gg. družbini poverjeniki in sploh vsi goreči gg. duhovniki slovenski, ki storé v tem oziru, kar morejo, — njim ni treba še le posebnega vabila ali priporočila, oni ne čakajo prošnje. Mirno Vam torej, častiti bratje, zaupamo bližnjo prihodnost Mohorjeve družbe. Vémo, da Vas stane tako naraščajoča družba ob nabiru mnogo truda, skrbi in požrtvovalnosti; prosimo le vstrajnosti, — plačal bo Bog!

Knjige prireajo se iste, kakor so naznanjene v „Družbinem Oglasniku“ letošnjega koledarja. Slomšekov: „Življenje srečen pot“ ima tri dele: I. nauke, II. vzgleda in III. molitve, katerim so dostavljene navadne litanijske; tako bo služila knjižica kot popoln molitvenik, ki se naroča lahko tudi izvirno vezan ali v usnje z zlato obrezo po 60 kr., ali pa v platno z rdečo obrezo po 40 kr.

Ob tej priliki izrekamo presrečno zahvalo velečast. gosp. Konradu Šnau, kanoniku prvostolne cerkve zagrebške, ki je družbi pred kratkim poslal obveznico v vrednosti 100 glđ. „s molbom: da me medju utemeljitelja členjenega Vašega društva upisati izvolite“.

Velezaslužni narodnjak, župnik in državni poslanec, pokojni Božidar Raić, pa je bil družbi volil 50 glđ., katerih smo po odbitih odstotkih ravnokar prejeli 45 glđ. Bog daj vrlému možu nebesa!

V Celovcu, dne 5. februarja 1893.

Odbor.

Umetnost.

Ranjki gosp. dekan Koprivnikar in cerkvena umetnost.

Z ranjkim gosp. dekanom izgubila je cerkvena umetnost pri nas enega najbolj unetih njenih pospeševalcev. Bil je izveden v vseh strokah cerkvene umetnosti, zlasti pa še v zidariji in stavbarstvu zvonikov ter njihovih streh. Kot strokovnjak v zidanju sovel je ne le samo pri nas na Kranjskem, ampak tudi na Štajerskem, kjer mnoge na novo narejene, deloma bistvene prenovljene cerkve pričajo o izborni znanosti tega prerano umrlega gospoda.

Ze kot otrok kazal je nagnjenje do zidarije in mehanike. To nagnjenje pospeševal mu je oče njegov, ki je bil tesar. V gimnaziji se je učil risanja, kar mu je posebno koristilo v njegovih poznejših službah in pri njegovih delih. Nekatere od njega narejene podobe hranijo njegovi prijatelji in znanci. Bil je pa tudi zelo priden in rad prebiral in študiral knjige o stavbarstvu in o cerkveni umetnosti sploh. V svoji knjižnici je imel več knjig v to stroko spadajočih.

Kot kapelan v Loškem Potoku je s tedanjim učiteljem Lavričem pridno vrtil strožno vreteno. Skupaj sta se vadila tudi v rezbarstvu, posebno stara narejala zares lepe krucifikse. Svoje znanje v mehaniki je porabil, da je sam brez kekega urarja speljal mehaniko, ki je gonila od cerkvene ure kazalo na pročelju cerkve, da se je tudi iz farovža videlo na cerkveno uro. Širše polje odprlo se mu je za cerkveno umetnost, ko je prišel v službo kot kapelan v St. Rupert. Ondi je takrat župnikoval za našo cerkveno umetnost zelo uneti in zaslužni gosp. Vovk. Tega gospoda se je ranjki g. knezoškof Wolf posluževal, da mu je stavil nove cerkve na Dolenjskem (Suho, Dragatuš), druge prenovil in popravil.

Desna roka v tej zadevi je bil ranjki Koprivnikar. Gospod župnik je dal le misel in glavne poteze za cerkev; izdelal je pa načrte in njihove podrobnosti Koprivnikar. Večkrat je pripovedoval ranjki, kako mu je g. Vovk dal majhen načrt v par debelih črtah naznačen, a vse drugo da je moral izgotoviti on sam. V št. rupertski cerkvi je ranjki gospod mnogo sam naredil in popravil odbitih vskrižnih rož in to prav dobro. Pri italijanskem umetniku Fabris-u, ki je ob svojem času mnogo delal po dolenskih cerkvah, učil se je delati stukature in kapitole iz mavca, katerih je pozneje sam mnogo vžil.

Iz Vovkove šole prišel je na Gorenjsko v St. Jurij pri Kranju. Tu je imel še več prilike, da je pokazal svojo nadarjenost v cerkveni umetnji. V Voklem je bilo treba zidati novo cerkev. Zidanje je prevzel in vodil cel čas g. Koprivnikar sam. Da je imel pri tem mnogo sitnosti zlasti od strani inženjerjev in več ali manj „renomiranih“ zidarskih mojstrov, je sam pravil. A vse zapreke je premagal in cerkev srečno izvršil, katera še zmiraj zgovorno pripoveduje o veliki spretnosti in nadarjenosti umetniškega duha Koprivnikarjevega.

V Olševku pogorela je cerkvena streha; načrt za novo naredil je on sam ter tudi skrbel za njegovo izpeljavo.

V Stari Loki pri farni cerkvi je bil on, ki je sprožil misel, da se stari zvonik razstreli; tako mi je pravil sam.

Povrnil se je po prestanem krivičnem zaporu kot župnik na Savo. Ker je bil poprej na glasu kot izvrsten arhitekt in inženjer, voljen je bil v čestni odbor litijski, pri katerem je bil dlje časa predsednik, potem pa namestnik in prav za prav duša vsega delovanja odborovega. Rudniški inženjerji v bližnjem Zagorju in drugovi napravljali so mu velike sitnosti, a njega je to le še bolj izurilo; s svojo bistro glavo in znanjem ter skoro nedosegljivim sestavkom svojim je vse v kozji rog ugnal. Tu na Savi je izdelaval načrte za razne cerkvene stavbe, deloma te stavbe sam vodil. V Štangi napravil je res umetno kuplo, ki bi čast delala lahko vsakemu slavnemu dunajskemu arhitektu. Od tod je pošiljal načrte za cerkve, tudi na bližnje Štajersko ter doli na Dolenjsko.

Kot dekan na Vrhniki, kamor je prišel od Save, se je veliko trudil za olepšavo lepe vrhniške dekanijske cerkve. Priča njegovega truda in finega ukusa njegovega je krasen tlak v cerkvi in presbiteriju ter dva stranska altarja Matera božje in sv. Jožefa, katera je dal staviti že na koncu svojega življenja. Po njegovem prizadevanju prenovljen je bil tudi zvonik v Belkah.

Kakor je tu gojil umetnost v obče, in posebej cerkveno, kazal je pa tudi po vsi svoji opravi doma neki izborni čut in okus za umetnijo. Pohištvo njegovo je bilo priprosto, a okusno izdelano. Nobene prevzetnosti, vendar pa se je v priprostosti kazal umetniški okus. Prijazne vnanjosti je bil in skrbno vedno opravljen, kakor se duhovniku, osobito dekanu apodobi. Istotako je bil tudi poprej kot kapelan Janez zmiraj čedno in skrbno, a ne prevzetno napravljen. Isto je spričevala njegova zares kaligrafična pisava, katero je imel do zadnjega. Mesec dnij pred smrtjo, ko je bil že zelo oslabele, pisal je z isto natančnostjo in fineto, kot poprej v zdravih dneh.

Kdor je gledal kdaj njegove načrte, ne more se načuditi natančnosti finih potez, s katero so izgotovljeni. Ker je bil vedno vnet za umetnost, zato se je tudi zelo zanimal za društvo cerkvene umetnosti, katero naj bi se osnovalo na Kranjskem. Njemu gre tudi velik del zasluge, da se je sploh sprožila ta misel.

Ce je Horac o svojih delih mogel reči: „Exegi monumentum aere perennius“, smemo reči tudi o ranjkem gosp. Iv. Koprivnikarju, da si je s svojimi deli na polju cerkvene umetnosti postavil spominek, ki bo še poznim rodovom spričeval njegovo vnemo za cerkveno umetnost.

Liga + 73.

Udanostne izjave.

Udanostna izjava občine Kostelj na Kulpi. Mučgoštevilnim izjavam občinskih zastopov naše domovine se pridružujemo tudi mi, prespoštljivo podpisani odborniki občine kosteljske v tem, da odločno obsojamo obrekljive napade brezverskih časnikov na Vašo prevzvišeno osebo in Vam radi tega izrekamo svoje najgloblje sočutje. Onem

Vam prisegamo svojo neomejeno ljubezen, zaupanje in verno pokorščino ter obljublujemo, da se hočemo držati načel, izraženih po Vas na I. slovenskem katoliškem shodu, popolno prepričani, da le večna resnica, na katero se opirajo ta načela, nas zamore častno in večno srečne storiti.

Občina Kostelj na Kulpi dne 27. decembra 1892. Jos. Kajfež, župan. Mat. Žagar, Mart. Butina, Jak. Kajfež, Andr. Kajfež, Ivan Beljan, svetovalci; Ant. Butina, Ant. Žagar, Mat. Klobučar, Greg. Bauer, Jos. Kajfež, Mat. Cetinski, Mat. Gerzin, Jos. Marinič, Mat. Štavadher, Mat. Beljan, Jak. Jakovec, mart. Južnič, odborniki.

Udanostna izjava županstva Podhruško (fara Sela pri Kamniku):

Najponižneje podpisani odborniki občine Podhruške pridružimo se z veseljem drugim vrlim občinam, ki Vam pošiljajo pisma polna ljubavi in spoštovanja; izražamo Vam svoje sočutje v Vaši bitkosti, ki Vam jo napravljajo brezobzirni napadi Vaših nasprotnikov, ter Vam izrekamo, kot svojemu od Boga poslanemu višjemu pastirju, svojo najzvestejšo udanost in pokorščino.

Županstvo Podhruško dne 27. decembra 1892. Fer. Treburak, župan; Mat. Interšek, Jan. Žebalec, svetovalec; Mat. Berlec, Mat. Perš, Jur. Odiškar, Lor. Mali, Jak. Dovlec, Fr. Pančur, Fr. Mali, Gašp. Suštar, odborniki.

Udanostna izjava občine sv. Križ pod Kumom:

Podpisani odborniki občine sv. Križa pod Kumom, ki obsega fare Svibno, Dobovec in polovico fare St. Jurija, z velikim strmenjem slišimo in bemo kako neopravičeno na slovenski zemlji izhajajoči liberalni časniki pišejo o Vaši prevzvišeni osebi, odkar ste na I. sloven. katol. shodu z ognjeno in prepričevalno besedo označili naše katoliško stališče. To nas napolnjuje z žalostjo in opravičeno nevoljo. Tako ravnanje ni narodno in slovensko, to je iz tujine k nam preneseno, kajti naši predniki niso tako ravnali. Kakor naši katoliški predniki, hočemo se tudi mi svojega višjega pastirja z ljubeznijo in vdanostjo oklepiti in vedno poslušati njegov glas. — Vsemogočni naj nam ohrani neustrašenega, za katoliški napredek vnetega knezoškofa še mnogo let!

Občina sv. Križ pod Kumom dne 28. dec. 1892. M. Medved, župan; Moric Scheyer, Jak. Cerar, Ant. Bervar, Fr. Zupan, Ant. Podlesnik, Mart. Plaznik, Jos. Povše, Mart. Pernišek, Jan. Vertačnik, Fr. Boštič, Jak. Pernišek, Fr. Rovar, Fr. Ključšek, odborniki.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. februarja.

(Vladna izjava.) Z Dunaja se nam poroča, da je konservativni klub dolgo in živahno razpravljaj o objavljenem vladnem programu. Resolucija kluba, katerega smo že včeraj omenili je bila vsprejeta soglasno. Vsi trije oddelki konservativnega kluba: nemški konservativci, česki veleposestniki in Slovenci sklenili so soglasno delovati solidarno.

(Sklep I. polulelja na tukajšnjih ljudskih šolah.) C. kr. mestni šolski svet je odredil, da bōdi na mestnih ljudskih šolah letos sklep I. polulelja v soboto 11., in pričetek II. polulelja v četrtek 16. februarja. Namestu četrtka je pepelnica pouka presta.

(Častni občan.) Občinski odbor na Koroški Beli je v svoji zadnji občinski seji po soglasnem sklepu imenoval za častnega občana preč. gosp. kanonika ljubljanskega Zeno bar. Czirheimb-a, bivšega mnogoletnega in zaslužnega župnika na Koroški Beli.

(Za zgodovino udanostnih izjav.) Iz Preserja se nam piše: Kaj pa da tudi udanostna izjava naših občinskih mož prevz. g. knezoškofu ni bila po godu katolikom pri „Slov. Narodu“. Tudi o tej izjavi je „Narod“ kmalu po novem letu objavil toliko neresničnega vzlasti o gg. trgovcu Cvaru in kapelanu Bartelmeju, da stvar treba pojasniti v luči resnice. — Ni namreč res, da bi bila samo gg. Cvar in Bartelmeja šla k županu zaradi izjave, marveč tudi I. obč. svetovalec Andrej Petelen, mož, ki je bil blizu 30 let župan preserski, in g. Cvar je tudi občinski odbornik in ima torej kot tak pravico govoriti o tej stvari. — Ni res, da je župan rekel, da je pripravljen sklicati občinsko sejo, kjer hoče možem pojasniti celo stvar, pač pa je rekel, da naj gre občinski sluga k odbornikom po podpise. To nalogo pa je prevzel g. Cvar kot obč. odbornik in župan je bil s tem zadovoljen. Seje odbornika Petelen in Cvar zato aista želela, ker bivajo razni odborniki

daleč, dva v Rakitni in dva na Bregu, torej tudi ni nič resnice na tem, da bi se bil g. Cvar bal, da bi župan pri občinski seji ne pojasnil vse stvari. — Popolno neresnično je tudi, kar piše „Narod“, da odborniki niso vedeli, kaj so podpisali, kajti g. Cvar je vsakemu povedal, za kaj se gre in je tudi še drugzega moža vzel kot pričo s seboj. — Vidi se torej, da je tudi ta dopis v „Narodu“ poln neresnic, s čemer se sploh odlikujejo pri njem dopisi o udarnostnih izjavah. Nezasluženo je zaradi odločnosti in močnatosti napadati vnate slovenske rodoljube, kakor je to pri nas g. Cvar, bodi mu plačilo prepričanje, da ni najslabši sad tisti, v katerega obirajo osé. Vsa čast vrlim občinskim možem v Preserji!

(Nadina Slavjanska) je dne 31. januarja in 1. februarja koncertovala v celovškem gledališču. Kakor drugod so sloveči ruski peveci z dično voditeljico želi i v Celovcu obilo pohvale in celovski listi pišejo prav laskavo o N. Slavjanski in njenih drugovih. Manj povoljen je bil obisk slovečih koncertov.

(Potres.) S Koroškega se nam poroča: Po noči od 28. do 29. januarja t. l. čutili so o polnoči na mnogih krajih Koroške precej močen zemeljski potres, trajajoč 3 do 4 sekund. Smer zemeljskemu sunljeju je bila od severo-zapada proti jugovzhodu.

(Iz Hrenovic) dne 5. februarja: Da nekaterim zavarovalno društvo „Unio catholica“ ni po godu, je čisto umevno. Vsak začetek je težak. Upati pa je, da se bode društvo s časom zdatno utrdilo, tembolj, ker nasproti zavarovancem jako kulantno postopa. Dne 30. junija m. l. treščilo je v hrenoviški fari v podružnično cerkev v Goričah. Strela poškodovala je nekoliko strehe in zidu ob zvoniku. Na poročilo poverjenika je družba škodo povrnila, kakor so jo možaki cenili.

(Iz Šentpetra) se nam piše dne 4. februarja: Zadnje južno vreme pregnala nam je zopet burja, — prava kraška burja. Želeli smo si pa res že južnega vremena, zlasti še zaradi neznosnega pomanjkanja pitne vode. Skoro celo zimo morali so prebivalci nekaterih vasij, zlasti iz Trnja, Klenka in Paličja, daleč hoditi s svojo živino po vode. Tudi pri nas v Šentpetru trpeli smo veliko pomanjkanje pitne vode. Pota k studencu so bila zametana, da se je moralo voziti v mnogih ovinkih po njivah in mla-kah k njemu. In pa še studenec je začel hirati. Včasih so morali mnogi čakati dolgo časa na mrazu, da se je nateklo kaj vode. Naša dva posestnika parne žage sta potrebo vode posebno občutila; pri-važati sta jo morala iz daljne Reke, skoro poldrugo uro daleč. — Pred nekaj časom se je mnogo govo-rilo, da se bo napravil vodnjak v Trnju. Tudi se že dlje časa namerava napraviti vodovod iz šent-peterskega studenca k cesti. Pa je menda vse za-spalo, — manjka denarja. Ménimo pa, da sedaj, ko nas je višja oblast osrečila (?) z mitnico (poprej je bila ta stran Postojine) pred vhomom v Šentpeter, treba bi bilo, da skrbi in kaj pripomore, da se ná-pelje toliko potrebna voda do ceste za živino kakor za ljudi. Kakor že omenjeno, so pravi siromaki za vodo tudi v Trnju. Pivka nam teče po sredi, a mi gledamo, kakor Tantal, kadar jo najbolj potrebujemo, je nimamo niti za pitje, niti za pranje. Ménimo, da je zadnji čas, da nam višja oblast v tej zadevi kaj pomore. Davki naraščajo, pošteno jih odrajujemo, naj se nam dá pa tudi potrebna voda. — Drugod po širni Avstriji se delajo vodovodi in druge na-prave; toliko se izmeče za olepšavo; trošče za to moramo deloma nositi i mi. Vravnavajo se reke in potoki, samo za našo „Pivko“ ni nobenega, da bi

se za to kaj zmenil. Olepšava Dunaja in vravnava Dunajščice pogoltala bo veliko milijonov, kaj, ko bi tudi mi kako drobtinico dobili, ne za komoditeto, ampak za vitalno potrebo? Zato opozarjamo svojega zastopnika, ki smo ga poslali v državni zbor, da ne bo molčal, kadar se bo šlo za dovoljenje milijonov iz državne blagajnice za olepšavo velikih mest, tem-več da bo takrat povzdignil svoj glas za naše res neznosne razmere. Istotako opomnimo svojega za-stopnika v deželnem zboru, da izpregovori kako be-sedo za naše potrebe na Pivki. Če bi pa morebiti našima gg. poslancema ne bilo to znano, blagovolita naj se osvedočiti o resnici potrebe na licu mesta. — „Videant consules!“

Telegrami.

Dunaj, 7. februarja. Cesar je dopolu-dne ob desetih ogledal novo poslopje poli-klinike. Prisotna sta bila protektor nad-vojvoda Rainer in učni minister Gauč. Cesar je izrekel svoje veselje, da je videl tako lep in namenu primeren zavod. Rekel je, da je jako zadovoljen z vsem, kar je vi-del, in zagotovil svoje varstvo zavodu. Ži-vahni „hoch“-klici.

Trst, 6. februarja. Na Zantu preti glad. Slednji dan pošljejo se živila na otok, ali ta podpora vzlic požrtvovalnosti vseh stanov ne zadošča. Danes je prišla na Zante italijanska vojna ladija „Stromboli“ z žive-žem in šotori.

Olomuc, 6. februarja. Jako slovesno vršila se je včeraj konsekracija novega knezonadškofa dr. Kohna. Konsekrator je bil knezonadškof praški, kardinal Schön-born, asistovala sta pa nadškof dr. Angerer in škof dr. Bauer iz Brna. Popoldne ob 1. uri je bil slovesni obed v rezidenci. Naj-prvi je napil knezonadškof dr. Kohn, zraven katerega sta sedela oče in mati, papežu in cesarju. Kardinal Schönborn in nadškof dr.

Tuji.

5. februarja.

Pri **Maliču**: Löw, Her-zog, Westen, trgovci; Baum-garten, Roth, Schmidt, po-tovalci, z Dunaja. — Dux, po-tovalec, iz Prage. — Dolenc, poročnik mornarice v pok, iz Vipave. — Zorzenon, za-sebnik, iz Bistre. — Schlei-mer iz Kočevja. — Wernig iz Beljaka.

Pri **Stonu**: Semen, La-tinak, trgovec; Infanger in Schubert, potovalec, z Du-naja. — Lilelek, mesar, s soprogo, iz Celja. — Schrei-ber in Wauchs, tovarniška uradnika, iz Lundenburga. — Goli, trgovčeva soproga, s hčerjo, iz Idrije. — Makar iz Metlike. — Schlager iz Stuttgarta. — Radtovski, in-ženér, in Gotz iz Dovjega. — Korošec, učitelj, iz Je-senice. — Piller, kapelan, iz St. Jerneja.

Pri **Juenam kolo-dvoru**: Handofsky, po-tovalec, in Freiburger, trgovec, z Dunaja.

Pri **bavarskem dvoru**: Jernej in Izabela Klarini iz Kamnika. — Korbar s so-progo in materjo iz Celja.

Angerer sta pa napila knezonadškofu Kohnu. Pri tem obedu bili so načelniki oblastev.

Rim, 6. februarja. Zaprli so Miho Lazzaronija, nečaka zaprtega blagajnika rimske banke, Cezarja Lazzaronija.

Pariz, 6. februarja. Časopis „Justice“, katerega je Rochefort obdolžil, da je dobil od Kornelija Hertza tri in pol milijona, je enketni komisiji naznanil, da lahko pregleda njegove knjige.

Washington, 6. februarja. Državni tajnik za vnanje stvari je izvedel s Havaja, da so zastopniki vseh inozemskih oblastev priznali že novo vlado na Havaju.

Umrli so:

5. februarja. Jera Petač, mestna uboga, 76 let, Kar-lovska cesta 7, marasmus senilis. — Marija Jalen, krojačeva žena, 26 let, Poljanska cesta 27, jetika. — Ana Obst, pošt-nega sprevoznika vdova, 70 let, Ullice na Grad 5, marasmus senilis.

V bolnišnici:

5. februarja. Gregor Candido, gostac, 75 let, plućnica.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokri-ne na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	747.6	-20.2	sl. svzh.	megla	
8. u. pop.	748.0	-10.0	sl. szap.	jasno	0.00
9. u. zveč.	745.2	-4.0	brezv.		

Srednja temperatura -14.7°, za 14.2° pod normalom.

Josip Medved
Judita Medved roj. Schuha
poročena.
Mesto vsacega družega naznanila.
100 1

Vabilo
na
prvi občni zbor
„Vzajemnega podpornega društva
v Ljubljani“,
registrovane zadruga z omejenim jamstvom,
ki bode
dne 21. februarja 1893 zvečer ob 7. uri
v dvorani katol. društva rokod. pomočnikov
v Poljskih ulicah števil. 10.
Dnevni red:
1. Volitev dveh overovateljev zapisnika o občnem zboru.
2. Volitev 10 članov in 5 namestnikov v nadzorovalni svet.
3. Volitev 5 namestnikov ravnateljstva.
4. Sklepanje o poslovniku.
5. Slučajnosti.
Ljubljana, dne 6. februarja 1893.
Ravnateljstvo.
Opazka: Vsled § 18. je občni zbor sklepčen, ako je zastopan 10. del vseh članov. Po § 19. alin 2 šteje vsak delež eden glas; vendar ne sme niti član, niti pooblaščenec oddati več nego 10 glasov. Volitev ravnateljstva in nadzorovalnega sveta se vrši po listkih.

Dunajska borza.

Dne 7. februarja.	Dne 6. februarja.	Ljubljanske srečke, 20 gld.	23 gld. — kr.
Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 75 kr.	Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	19
Srebrna renta 5%, 16% davka	98	Rudolfove srečke, 10 gld.	25
Zlata renta 4%, davka prosta	117	Salmove srečke, 40 gld.	68
Papirna renta 5%, davka prosta	101	Wiadischgrazove srečke, 20 gld.	76
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	993	Akcije angle-avstrijske banke, 200 gld.	152
Kreditne akcije, 160 gld.	322	Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2895	—
London, 10 funtov strl.	120	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	93
Napoleonondor (20 fr.)	9	Papirni rubelj	24
Cesarski cekini	5	Laških lir 100	—
Nemških mark 100	59		
Ogerska zlata renta 4%	114 gld. 60 kr.		
Ogerska papirna renta 5%	101		
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147		
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	147		
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	184		
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	97		
Zastavna pisma	101		
Kreditne srečke, 100 gld.	193		
St. Genois srečke, 40 gld.	—		

List „Mercur“. Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s poštno pošiljateljico vred gld. 2.60.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariabifflerstrasse 74 B.

Vestni nasveti za dosego
koliker mož visokega obrestovanja
pri najpopolnejši varnosti
naloženih glavnih.